

Om bekæmpelse og definitionen af antisemitisme

17. februar 2025

Til Retsudvalget

På baggrund af nedenstående anmoder vi venligst om foretræde for Retsudvalget.

OPSUMMERING

Vi er en gruppe af herboende jøder, der kraftigt opfordrer til at danske politikere og myndigheder tager Jerusalem Deklarationen om Antisemitisme¹ til sig og anvender den som grundlag for indsatser og politiske tiltag, der har til formål at bekæmpe antisemitisme. Vi anbefaler at den anvendes i stedet for IHRA-arbejdsdefinition af Antisemitisme², da Jerusalem Deklarationens definition af antisemitisme er mere præcis og desuden sætter bekæmpelse af antisemitisme i kontekst af andre former for diskrimination og internationale forpligtelser - herunder Danmarks forpligtelse til at beskytte ytringsfriheden og forsamlingsfriheden. Bekæmpelse af antisemitisme skal ind på et spor, hvor man for det første afbalancerer hensynet til ytringsfrihed og forsamlingsfrihed med bekæmpelse af hadforbrydelser, for det andet sikrer at man ikke taber opmærksomhed på den antisemitisme, der igennem mange årtier, ja århundreder, har eksisteret i Danmark og Europa³.

Vi mener at en definition af antisemitisme, der inkluderer kritik af staten Israel er med til at mudre billedet af omfanget af den reelle antisemitisme, og står dermed i vejen for at folk tager problemet med had mod jøder alvorligt. Det er derfor vi anbefaler at bruge en definition, der gør problemet med antisemitisme tydeligt. En adaption af Jerusalem Deklarationen vil sikre, at grupper og individer som vores ikke får krænket vores rettigheder og samtidig, at der dæmmes op for den stigende, skadelige brug af uholdbare beskyldninger om antisemitisme, der mistænkeliggør eller endda kriminaliserer saglig kritik af staten Israel, og samtidig både skjuler og bidrager til had mod jøder i Danmark.

BAGGRUND

Som en gruppe mennesker med jødisk baggrund i Danmark, Jøder For Retfærdig Fred – af 5784, skriver vi for at udtrykke vores bekymring vedrørende danske myndigheders bekæmpelse af antisemitisme og den politiske diskurs om samme.

Vi har selv gennem livet haft store og små oplevelser med antisemitisme både rettet direkte mod os eller mod familie, venner eller bare rettet mod "jøder" mere uspecifikt. Der er tale om både verbal og skriftlig antisemitisme, had mod jøder der udtrykkes på internettet og direkte hærværk eller vold.

Når det er sagt, så er antisemitisme ikke et begreb, som alle er enige om definitionen af, og dette smitter af på den offentlige debat og indsatser mod antisemitisme.

Vi ønsker at stoppe antisemitisme, men også at stoppe den illegitime brug af begrebet antisemitisme, som er i kraftig stigning over hele verden, så grupper og enkeltpersoner, der advokerer for menneskerettigheder og kritiserer staten Israels mange brud på international lov, ikke får krænket deres grundlæggende rettigheder.

Til det formål anbefaler vi, at man i Danmark anvender Jerusalem Deklarationen om Antisemitisme som grundlag for bekæmpelse af antisemitisme i stedet for IHRA-definitionen. Vi står ikke alene med dette ønske om at træde væk fra at anvende IHRA-definitionen i bekæmpelsen af antisemitisme. En lang række eksperter, ekspertgrupper⁴ og

¹ <https://jerusalemdeclaration.org/wp-content/uploads/JDA-Danish.pdf>

² <https://holocaustremembrance.com/resources/ihras-arbejdsdefinition-antisemitisme>

³ <https://web.archive.org/web/20250126152155/https://edition.cnn.com/interactive/2018/11/europe/antisemitism-poll-2018-intl/>

⁴ <https://jewishfaculty.ca/jewish-faculty-against-the-ihra-defn/>

menneskerettighedsgrupper⁵ verden over, samt mange andre jødiske grupper⁶ og enkeltpersoner⁷ er enige. Selv stærkt pro-israelske grupper har advaret mod at anvende IHRA⁸ til at basere diverse initiativer mod antisemitisme på.

Vi er, i forlængelse af dette, meget bekymrede for den seneste aftale om bekæmpelse af antisemitisme⁹, der lægger vægt på begrebet ny antisemitisme, hvor staten Israel og jødisk identitet sammenblandes. Denne aftale og handlingsplanen mod antisemitisme¹⁰ indeholder planlagt lovgivning og initiativer, der baserer sig på IHRA-definitionen. Selvom man ikke her nævner eksemplerne, og vi er opmærksomme på, at dette er et bevidst forsøg på at indskrænke den skadelige effekt af IHRA-definitionen, så kan vi se, at den i praksis bliver brugt på samme måde også uden eksemplerne.

Efter vores mening, men også andre jødiske gruppers¹¹, er det netop udtryk for antisemitisme, når man mere eller mindre direkte insisterer på, at jødedom betyder ukritisk støtte til politik og handlinger i en stat, der over flere år er bredt og berettiget fordømt for alvorlige krænkelse af international lov. Det underkender store dele af danske og andre diasporiske jøders historie og tilhørsforhold, ligesom det usynliggør ikke-zionistiske jødiske identiteter og historier og sætter jøders liv mere generelt i fare.

I USA ser man netop nu at pro-palæstinensiske aktivister og aktiviteter, herunder jødiske grupper, trues på baggrund af en definition af antisemitisme¹², der kæder kritik af Israel sammen med terrorstøtte og jødehad. På sociale medier anvendes IHRA-definitionen til at slå ned på kritik af Israel på trods af eksperters advarsel¹³ om dette. Dette er en eskalering af en tendens, der har været i gang længe, som bl.a. i juni 2023 blev analyseret i en rapport fra European Legal Support Center¹⁴. Her blev det slået fast, at anvendelsen af IHRA i EU og England har ført til indskrænkelse af ytringsfrihed og forsamlingsfrihed samt øget selvcensur hos individer, der er bange for beskyldninger om antisemitisme – altså at IHRA har ført til overtrædelser af basale menneskerettigheder.

Retten til forsamlings- og ytringsfrihed er beskyttet af både den danske grundlov, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, FN's Verdenserklæring om Menneskerettigheder samt Konvention om Borgerlige og Politiske rettigheder. Sidste år fejrede vi i Danmark grundlovens 175-års fødselsdag. I den anledning belyste Institut for Menneskerettigheder vilkårene for ytringsfrihed i Danmark med særligt fokus på omfanget af selvcensur hos danskerne, fordi som der står i undersøgelsen: "Selvcensur risikerer i praksis at underminere den fulde nydelse af ytringsfriheden, der er en forudsætning for den offentlige debat, den frie valghandling og et demokratisk retssamfund."¹⁵

Vores gruppes dagsorden er at støtte palæstinenserens ret til selvbestemmelse og frihed fra undertrykkelse — netop baseret på vores jødiske baggrund og historie. Vi har gennem 1,5 år kritiseret staten Israel der ved ICJ, Den Internationale domstol, står anklaget for folkedrab¹⁶. En stat der ikke har rettet sig efter domstolens ordrer, som ifølge en udtalelse fra domstolen ulovligt har annekteret de palæstinensiske områder og udøver diskrimination af

⁵ <https://www.hrw.org/news/2023/04/04/human-rights-and-other-civil-society-groups-urge-united-nations-respect-human>

⁶ <https://www.jewishvoiceforpeace.org/2018/07/17/first-ever-40-jewish-groups-worldwide-oppose-equating-antisemitism-with-criticism-of-israel/>

⁷ <https://thehill.com/homenews/education/4651826-jewish-professors-biden-antisemitism-legislation/>

⁸ <https://www.progressiveisraelnetwork.org/progressive-israel-network-groups-oppose-codification-of-ihra-working-definition-of-antisemitism-citing-strong-potential-for-misuse/>

⁹ <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2024/06/Aftaletekst.pdf>

¹⁰ <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2022/01/Antisemitisme-handlingsplan.pdf>

¹¹ <https://www.jewishcouncil.com.au/media/jewish-council-opposes-parliamentary-inquiry-recommendation-to-adopt-controversial-definition-of-antisemitism>

¹² <https://www.theguardian.com/us-news/2025/feb/02/trump-palestine-gaza-protest-project-esther>

<https://academeblog.org/2024/04/15/open-letter-from-jewish-faculty-to-columbia-university-president-minouche-shafik/>

¹³ <https://www.dropbox.com/scl/fi/gofp678jv0xrpbw86rv3q/Joint-letter-of-56-scholars-to-Facebook-Don-t-adopt-IHRA-definition-of-antisemitism.pdf>

¹⁴ <https://elsc.support/news/breaking-new-report-reveals-human-rights-violations-resulting-from-ihra-definition-of-antisemitism>

¹⁵ <https://menneskeret.dk/udgivelser/ytringsfrihed-selvcensur>

¹⁶ <https://www.icj-cij.org/node/204100>

palæstinenserne¹⁷. En stat med en premierminister og en tidligere forsvarsminister som ICC, Den Internationale Straffedomstol, har udstedt arrestordre på for krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskehed¹⁸. En stat, som en lang række af internationalt anerkendte menneskerettighedsorganisationer¹⁹ og eksperter²⁰ har slået fast begår eller er under mistanke for at begå forbrydelser mod menneskehed²¹, krigsforbrydelser, overtrædelser af folkedrabskonventionen²² og udøvelse af apartheid²³.

Vi ser desværre, at vores allierede i den kamp, og også vores gruppe, i høj grad bliver udsat for en usaglig instrumentalisering af begrebet antisemitisme, fordi man rammes af beskyldninger om at hade jøder, når man f.eks. kritiserer Israel eller taler om palæstinenserets rettigheder. Det sker netop fordi IHRA-definitionen anvendes.

Flere af os fra gruppen har i det seneste 1,5 år oplevet at blive kaldt "falske jøder", "kapo" og lignende, fordi vi har udtalt os kritisk om Israel. Nogle af os har endog oplevet fysiske udtryk for dette had og er blevet chikaneret via vores arbejdsplads. Denne form for antisemitisme ser vi en markant stigning i overalt i verden, hvor jødiske individer og grupper kritiserer Israel.

Det er udtryk for had, der rammer os netop på grund af vores baggrund, og det er efter vores overbevisning, lige så alvorligt som andre former for antisemitisme. Det er blandt andet alvorligt, fordi denne form for had sætter ytringsfriheden på spil også i form af den selvcensur, som omtales i undersøgelsen fra Institut for Menneskerettigheder ovenfor.

Samtidig er vi bekymrede over den "gamle" antisemitisme, som vi ikke oplever, er forsvundet eller blevet mindre. Det er den form for antisemitisme, som lader til at gå under radaren, fordi medier og politikere er mere optagede af "ny antisemitisme" der har at gøre med Israel. Dette på trods af at fx højrefløjsekstremistiske grupperinger i Tyskland fra 2019 - 2023 stod for de fleste antisemitiske hændelser²⁴. Når bekæmpelse af antisemitisme tages ud af den bredere indsats for bekæmpelse af racisme generelt, risikerer det at usynliggøre de sammenhænge²⁵, der får alle slags had til minoritetsgrupper til at vokse og driver voldelige angreb fra eksempelvis den yderste højrefløj.

KONKLUSION

Det anbefales på det kraftigste, at danske politikere og myndigheder anvender Jerusalem Deklarationen om Antisemitisme i stedet for IHRA-arbejdsdefinition af antisemitisme som grundlag for arbejdet med bekæmpelse af antisemitisme i Danmark.

Fra gruppen Jøder For Retfærdig Fred – af 5784

<https://www.jfrf.dk/>

<https://www.facebook.com/jfrf5784>

<https://www.instagram.com/joeder.for.retfaerdig.fred/>

TO: Vi har sendt denne henvendelse til alle retsordførere og politiske ordførere, Udenrigsministeren, Justitsministeren, Børne- og Undervisningsministeren, Udlændinge- og integrationsministeren, Kirkeministeren og Uddannelses- og Forskningsministeren.

¹⁷ <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/186/186-20240719-adv-01-00-en.pdf>

¹⁸ <https://www.icc-cpi.int/news/situation-state-palestine-icc-pre-trial-chamber-i-rejects-state-israels-challenges>

¹⁹ <https://www.middleeasteye.net/opinion/gaza-israel-another-expert-report-committing-genocide-west-yawns>

²⁰ <https://www.humanrightsnetwork.org/publications/genocide-in-gaza>

²¹ <https://www.hrw.org/news/2024/12/19/israels-crime-extermination-acts-genocide-gaza>

²² <https://www.humanrights.dk/case-story/bearing-witness-how-22-researchers-document-testimonies-serious-systematic-human-rights>

²³ <https://amnesty.dk/vores-arbejde/diskrimination-racisme/staten-israel-udoever-apartheid-mod-palaestinsere/>

²⁴ <https://www.sueddeutsche.de/politik/antisemitismus-studie-judenhass-eng-mit-rechtsextremismus-verknuepft-dpa.urn-newsml-dpa-com-20090101-241211-930-314810>

²⁵ <https://gwhatchet.com/2023/11/06/researchers-find-far-right-conspiracy-theories-drive-antisemitism-violence/>